

A védőnői munka iskola- egészségügyi vonatkozásai

ELTE-TOK
2014.02.25.

Készítette:
Bábiné Szottfried Gabriella

Hazánkban a gyermek- és családvédelem **egyedülálló módon**, a közel **100 éve** fennálló védőnői szolgálaton keresztül valósul meg.

Fő hangsúly **a prevención** van.

A családokkal kapcsolatban álló védőnők magasan képzett, komplex tudással bíró diplomás szakemberek.

Feladatok:

- Nővédelem
- Várandós-és gyermekágyas anyák gondozása
- Gyermekek gondozása születésüktől a tanköteles kor végéig
- Komplex családgondozás

Védőnőképzés

- ▶ 1915: kéthetes tanfolyam
- ▶ 1925: két éves képzés
- ▶ 1930: Magyar Királyi Állami Ápoló és Védőnőképző Intézet
- ▶ 1951: szakiskolai rendszerű képzés (2 év)
- ▶ 1954: érettségire épülő, csak védőnői képzés
- ▶ 1975: főiskolai rendszerű képzés (3 év)

Ma már a védőnőképzés négy éves (BSc)

Jelenlegi helyzet

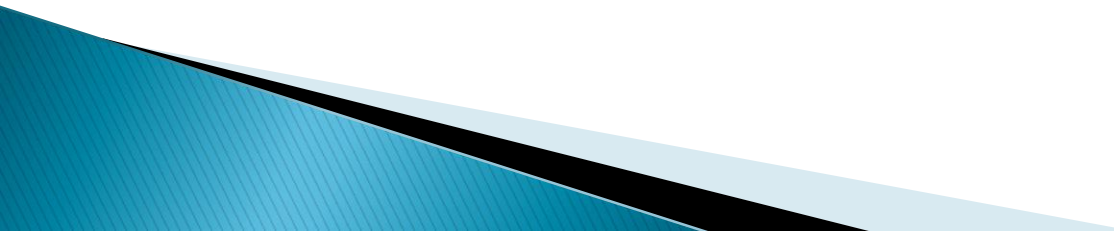
- ▶ 5065 területi és iskola védőnői szolgálat
- ▶ 4563 védőnő

Speciális viszonyok:

- ▶ rendkívül széttagolt fenntartói háttér (GYEMSZI, önkormányzat, fenntartó szerv intézménye és/vagy gazdasági társasága, egyház, népegészségügyi szakigazgatási szerv, vállalkozás)
- ▶ ellátás helyszíne: családok otthona, közoktatási intézmény, kórház, CsVSz

A védőnői hivatás interdiszciplináris

Védőnői kapcsolati háló:

- egészségügyi alap- és szakellátás
 - szociális szféra
 - közoktatás
 - rendőrség
 - katasztrófavédelem
 - önkormányzat
 - kormányhivatal
-

Miért hungarikum a magyar Védőnői Szolgálat?

- ▶ Egyediség, különlegesség, kimagasló minőség
- ▶ Magyarországon kívül nincs máshol
- ▶ 1915-től működik, folyamatosan megújulva
- ▶ A várandósság kezdetétől a fiatal felnőttkor küszöbéig gondoz
- ▶ A megelőzés, korai felismerés–fejlesztés pozitív nemzetgazdasági vonatkozásai

Az iskolavédőnő feladatai

- ▶ Az iskolavédőnői tevékenység a védőnői szolgáltatás egy speciális területe, melynek során a 6-18 évesek egészségének megőrzése, fejlesztése az ahhoz kapcsolódó problémák megelőzése, korai felismerése, kiküszöbölése, és gyógyítása történik.
- ▶ Nagyobb településeken (városok) általában az általános és középiskolák védőnői feladatait főállású iskolavédőnők látják el.
- ▶ Kisebb településeken (falvak) jellemző a vegyes körzet: a körzeti védőnői feladatokkal együtt történik az iskolaegészségügyi munka végzése.
- Az iskolavédőnő egészségfejlesztő tevékenységét törzslapozó vizsgálatok közben, kiscsoportban, tanórák, tanfolyamok, egészségnapok, és fogadórák alkalmával végzi.

Az iskolavédőnői feladatai

- ▶ A védőnői szűrések a jogszabályban meghatározott módon a következő vizsgálatokat tartalmazzák:
- ▶ Testi fejlettség vizsgálata (súly, hossz, mellkőrfogat)
- ▶ Vérnyomás mérés
- ▶ Mozgásszervek szűrése (lúdtalp, gerinc elváltozások)
- ▶ Golyvaszűrés 11 éves korban
- ▶ Érzékszervek vizsgálata: látásélesség , hallás
- ▶ Színlátás 11 éves korban
- ▶ Személyi higiéne ellenőrzése
- ▶ Kardiovaszkuláris szűrés 7. osztályban
- ▶ A vizsgálatokkal kiszűrt tanulókat az iskolaorvoshoz, háziorvoshoz irányítjuk, majd gondozásba vétele, állapotának nyomon követése megtörténik.

Az iskolavédőnő feladatai

- ▶ Kiemelt feladat, egészségnevelés életkornak megfelelően:
- ▶ Személyi higiénia, tisztálkodás, fog és szájápolás
- ▶ Egészséges táplálkozás
- ▶ Egészséges életmód, testmozgás
- ▶ Fertőző betegségek megelőzése
- ▶ Egészség önkontroll vizsgálata, saját egészségi állapot változás észlelése
- ▶ Serdülőkori változások
- ▶ Egészségkárosító szerek, / dohányzás, alkohol, drog / ártalmairól
- ▶ Szűrővizsgálatok fontossága: mell, here önvizsgálata
- ▶ Szexuálisan terjedő betegségek megelőzése, fogamzásgátlás
- ▶ Párkapcsolat, családi életre nevelés
- ▶ Elsősegélynyújtó, polgárvédelmi tanfolyamok tartása, versenyekre felkészítés
- ▶ Egészségnapok szervezésében illetve egészségnapokon való részvétel

Az iskolavédőnői munka jogszabályi háttere (26/1997.(IX.3.) NM rendelet)

- ▶ Az iskola-egészségügyi ellátás iskolaorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll.
- ▶ Az iskola-egészségügyi ellátást valamennyi nevelési-oktatási intézményre kiterjesztve kell intézményenként vagy több intézmény ellátásának közös biztosításával megszervezni. Az iskola-egészségügyi ellátást az iskolaorvos teljes vagy részmunkaidőben, a védőnő teljes vagy részmunkaidőben, illetve a területi védőnő körzetéhez tartozó feladatként végezheti. Az iskola-egészségügyi ellátást végző iskolaorvos és védőnő tevékenységét a gyermek, a tanuló házi orvosával (házi gyermekorvosával), illetőleg területi védőnőjével egyeztetve és vele együttműködve végzi.
- ▶ Az oktatási intézményben amennyiben a tanulók létszáma a 800 főt eléri, akkor teljes munkaidőben iskola-védőnői feladatot végző iskolavédőnőt kell biztosítani. Az iskolavédőnő az oktatási intézmény(ek)ben összesen 1000 főt láthat el, ha a 800 főt meghaladó tanulói létszám iskola-védőnői ellátása más módon nem biztosítható.

Az iskolavédőnői munka jogszabályi háttere

- A gyógypedagógiai oktatási intézmény(ek)ben - amennyiben tanulók létszáma a 400 főt eléri - szükséges egy teljes munkaidejű iskolavédőnő biztosítása.
- (A nevelési-oktatási intézményben az iskolaorvosi feladatot részfoglalkozás keretében végző házi orvos (házi gyermekorvos) által ellátott gyermekek, tanulók létszáma legfeljebb 800 fő lehet.
- Több teljes munkaidejű védőnő alkalmazása esetén az orvos által ellátott tanulólétszám legfeljebb 2400 fő lehet. A gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben 800 tanulónként szükséges egy teljes munkaidejű iskolaorvos foglalkoztatása.
- A részmunkaidőben foglalkoztatott vagy több intézményben iskolaegészségügyi ellátást végző iskolaorvosnak és védőnőnek az egyes nevelési-oktatási intézmény(ek)ben eltöltendő idejét a munkavégzésre irányuló jogviszony létrehozásakor rögzíteni kell az ellátandó feladatoknak megfelelően, és az intézményben nyilvánosságra kell hozni.

Az iskolavédőnői munka jogszabályi háttere

- ▶ Iskola-egészségügyi ellátás keretében védőnői feladatot főiskolai végzettséggel rendelkező védőnő láthat el.
- ▶ A területi védőnő az iskola-egészségügyi ellátással összefüggő - a területi védőnői ellátásról szóló külön jogszabályban meghatározott - feladatait a nevelési-oktatási intézményt ellátó iskolaorvossal együttműködve végzi.
- ▶ Az iskola-egészségügyi, háziorvosi, házi gyermekorvosi, egyéb szakorvosi, körzeti védőnői, gyermekjóléti szolgálatok, pedagógiai szakszolgálatok, logopédus, gyógytornász és pszichológus, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala járási (fővárosi kerületi) népegészségügyi intézetei a gyermekek és tanulók egészségvédelme érdekében együttműködnek, és az e feladat ellátásához szükséges adatokról egymást tájékoztatják.

Az iskolavédőnői munka jogszabályi háttere

- ▶ Az iskolaorvos és a védőnő egészségügyi kérdésekben, felkérésre, szakértőként közreműködik a nevelőtestület, illetve az iskolaszék, óvodaszék, kollégiumi-szék munkájában.
- ▶ A gyermekek, tanulók egészségügyi ellátását az orvos és a védőnő a nevelési-oktatási intézmény vezetőjével egyeztetett rend szerint végzi.
- ▶ A tanulók egészségügyi ellátásán kívüli egyéb iskola-egészségügyi feladatokat (környezet-egészségügy, ételmezés-egészségügy, balesetvédelem, egészségnevelés, pályaválasztási tanácsadás) az iskolaorvos és a védőnő az oktatási intézmény vezetőjével, illetőleg a szakmai szervezetekkel együttműködve végzi.

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**

